

Notă explicativă

la proiectul dispoziției Guvernului cu privire la organizarea și desfășurarea activităților consacrate Zilei Familiei în anul 2026

1. Denumirea autorului

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Ziua Internațională a Familiei este marcată anual la data de 15 mai, în conformitate cu Rezoluția nr. 47/237 din 20 septembrie 1993 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. Această zi are drept obiectiv evidențierea rolului fundamental al familiei în societate și promovarea valorilor esențiale care stau la baza funcționării acesteia, precum dragostea, egalitatea, respectul reciproc, partajarea responsabilităților și prevenirea tuturor formelor de violență.

La nivel național, prin Hotărârea Parlamentului nr. 433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și zilele de odihnă, începând cu anul 2010, data de 15 mai este consemnată drept Ziua Familiei.

În anul 2026, Ziua Internațională a Familiei este celebrată sub genericul „Familii, inegalități și bunăstarea copilului”, tematică ce reflectă preocupările actuale la nivel global privind impactul inegalităților asupra funcționării familiilor și asupra dezvoltării copiilor. În acest context, este subliniată necesitatea consolidării politicilor publice orientate spre familie, capabile să reducă disparitățile sociale și economice și să asigure condiții echitabile pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Marcarea Zilei Familiei în anul 2026 urmărește creșterea gradului de conștientizare a rolului familiei ca factor esențial în asigurarea bunăstării copilului și în promovarea coeziunii sociale, precum și înțelegerea impactului multidimensional al inegalităților asupra vieții de familie. În mod particular, se pune accent pe efectele inegalităților economice, sociale și teritoriale asupra accesului familiilor la servicii esențiale, inclusiv educație, sănătate și protecție socială.

Autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile publice, organizațiile societății civile și alte entități relevante sunt încurajate să marcheze această zi prin activități care contribuie la o mai bună înțelegere a rolului, funcțiilor, provocărilor și nevoilor familiilor contemporane, cu accent pe sprijinirea familiilor aflate în situații de vulnerabilitate și pe promovarea egalității de șanse pentru copii.

În același timp, elaborarea prezentului act normativ este determinată de necesitatea consolidării unui cadru coordonat de acțiune la nivel național, care să faciliteze implicarea interinstituțională și mobilizarea resurselor disponibile pentru promovarea politicilor familiale și pentru reducerea inegalităților care afectează bunăstarea copilului.

Politicile orientate spre familie trebuie să răspundă provocărilor actuale, precum diferențele de venit și oportunități, instabilitatea economică și accesul limitat la servicii esențiale. De asemenea, schimbările globale, cum ar fi tehnologia și schimbările climatice, pot crește riscul de excluziune socială.

Condițiile de viață ale familiei influențează direct dezvoltarea copiilor, inclusiv sănătatea, educația și integrarea lor în societate. Inegalitățile persistente duc la transmiterea dezavantajelor de la o generație la alta și reduc șansele de mobilitate socială.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de dispoziție stabilește cadrul organizatoric și instituțional pentru desfășurarea activităților consacrate Zilei Familiei în anul 2026, având ca obiectiv central promovarea rolului familiei în societate și corelarea acestuia cu prioritățile de dezvoltare durabilă și tematica internațională „Familii, inegalități și bunăstarea copilului” .

În acest sens, proiectul prevede aprobarea unui Plan de acțiuni anexat, care include un set complex de intervenții realizate la nivel național și local, cu implicarea autorităților administrației publice centrale, autorităților publice locale, instituțiilor de învățământ, organizațiilor societății civile și partenerilor de dezvoltare . Activitățile sunt diversificate și acoperă domenii precum educația, cultura, sănătatea, domeniul apărării, justiției, ordinii publice, protecția socială, comunicarea publică și implicarea comunitară.

Planul de acțiuni privind organizarea și desfășurarea Zilei Familiei în anul 2026 include un număr total de **118 acțiuni**, structurate pe domenii sectoriale și implementate de autorități publice centrale, instituții subordonate și parteneri relevanți. Acestea vizează promovarea valorilor familiale, consolidarea relațiilor intergeneraționale, sensibilizarea privind impactul inegalităților asupra familiilor și copiilor, precum și susținerea bunăstării copilului prin intervenții educaționale, culturale, sociale și de informare

Proiectul instituie obligația autorităților și instituțiilor de a promova valorile familiei și de a informa publicul larg cu privire la importanța relațiilor familiale, a comunicării nonviolente, a incluziunii sociale și a solidarității între generații. De asemenea, sunt prevăzute măsuri de sensibilizare privind impactul inegalităților sociale și economice asupra familiilor și copiilor, precum și promovarea accesului egal la servicii esențiale, inclusiv educație, sănătate și protecție socială .

Totodată, proiectul recomandă autorităților publice locale elaborarea și implementarea unor planuri de acțiuni proprii la nivel local, adaptate specificului comunităților, precum și implicarea serviciilor media și a organizațiilor necomerciale în promovarea mesajelor dedicate Zilei Familiei. Se prevede, de asemenea, realizarea activităților din resursele financiare existente ale instituțiilor implicate, completate, după caz, din alte surse legale .

Ministerul Muncii și Protecției Sociale va monitoriza implementarea dispoziției, în baza informațiilor furnizate de autoritățile implicate, asigurând urmărirea progresului și evaluarea rezultatelor.

Elementele de noutate ale proiectului constau în alinierea explicită la tematica internațională pentru anul 2026, cu accent pe relația dintre familie, inegalități și bunăstarea copilului, ceea ce conferă intervențiilor o dimensiune strategică și orientată spre impact social.

Proiectul introduce o abordare integrată și intersectorială, prin implicarea extinsă a unui număr mare de instituții și parteneri, precum și prin diversificarea tipurilor de activități, de la acțiuni educaționale și culturale până la intervenții de informare și sensibilizare la nivel comunitar.

Un alt element nou îl reprezintă accentul sporit pe incluziune socială și pe sprijinirea familiilor vulnerabile, inclusiv prin promovarea egalității de șanse și reducerea inegalităților care afectează dezvoltarea copiilor.

De asemenea, proiectul pune un accent mai pronunțat pe componenta de comunicare publică și vizibilitate, inclusiv prin utilizarea canalelor digitale și implicarea mass-media în promovarea valorilor familiale.

Planul de acțiuni a fost elaborat în baza propunerilor înaintate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Apărării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii, Ministerul Justiției, Ministerul

Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția pentru Prevenire și Combaterea Violenței Împotriva Femeilor și Violenței în Familie și Agenția Relații Interetnice.
5. Fundamentarea economico-financiară
Resursele financiare preconizate în acest context se încadrează în limita bugetului aprobat autorităților și instituțiilor, cu suportul eventual al partenerilor de dezvoltare.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Implementarea prevederilor proiectului nu necesită elaborarea altor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
La data de 27.03.2026 a fost publicat anunțul oficial de inițiere a procedurii de elaborare a proiectului de dispoziție cu privire la organizarea și desfășurarea activităților consacrate Zilei Familiei în anul 2026, link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16444 . La data de 17.04.2026 a fost publicat anunțul de consultare a proiectului, link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16444 În procesul de consultare a proiectului Planului de acțiuni privind marcarea Zilei Familiei au fost implicate autorități și instituții relevante, care au formulat propuneri de completare și ajustare a documentului. Ca urmare, Ministerul Afacerilor Interne a propus completarea Planului cu un șir de activități ce urmează a fi realizate de subdiviziunile sale, propunere acceptată și integrată în document. Ministerul Finanțelor a înaintat unele ajustări de ordin redacțional și conceptual, vizând clarificarea nivelurilor de învățământ și reformularea prevederilor privind sursele de finanțare, acestea fiind acceptate și reflectate în proiectul final. De asemenea, Agenția pentru Prevenire și Combaterea Violenței Împotriva Femeilor și Violenței în Familie a propus completarea Planului cu organizarea unui atelier de lucru al Grupului tematic II „Urmărirea Penală / Politici Coordonate”, planificat pentru data de 14 mai, propunere care a fost acceptată și inclusă. Totodată, Congresul Autorităților Locale din Moldova a recomandat implicarea bisericilor creștin-ortodoxe în desfășurarea activităților dedicate Zilei Familiei; această recomandare a fost analizată, însă nu au fost identificate măsuri concrete pentru includere în Plan, fiind totodată subliniat că participarea tuturor actorilor interesați rămâne deschisă și încurajată.
8. Constatările expertizei anticorupție
Nu se aplică.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul dispoziției nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, precum și norme incompatibile cu prevederile legislației naționale și ale legislației Uniunii Europene.
10. Constatările expertizei juridice
În cadrul expertizei juridice, Ministerul Justiției a constatat că proiectul este justificat prin necesitatea promovării valorilor familiale și instituie un cadru adecvat pentru organizarea acțiunilor dedicate Zilei Familiei. Raționamentele din nota de fundamentare sunt pertinente și susțin intervenția normativă, nefiind formulate obiecții de ordin conceptual.
11. Constatările altor expertize
Nu se aplică.

Ministra

Natalia PLUGARU